

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1
Ζωγράφου, ☎ 210 74 88 030
2. ☒ Φανερωμένης 13
Χολαργός, ☎ 210 65 36 551
www.en-dynamei.gr

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2011

A1. Ο συγγραφέας αναφέρεται στη διαδικτυακή επανάσταση. Το διαδίκτυο συνεισφέρει στην απρόσκοπτη διάδοση της γνώσης αίροντας δυσχέρειες του παρελθόντος. Όμως, ορισμένοι αμφισβητούν την τεχνολογική εξέλιξη λόγω των κινδύνων που ενδέχεται να επιφέρει σε έναν κόσμο ανισοτήτων και αδυναμίας όλων των κοινωνικών ομάδων να συμμετάσχουν σε αυτήν, αν και ιστορικά αποδεικνύεται ότι η εξέλιξη καθίσταται κτήμα όλων των ανθρώπων σταδιακά. Έτσι, το διαδίκτυο δίνει την ευκαιρία σε όλους να συμμετάσχουν στην ανταλλαγή μηνυμάτων, παρόλο που ενέχει ο κίνδυνος πολυδιάσπασης της γνώσης, που υπονομεύει την κοινωνική συνοχή, καθώς και την παθητικά αποδοχή όλων των διαδικτυακών πληροφοριών. Όσο λοιπόν εξελίσσεται η πληροφορική πρόοδος τόσο θα διχάζει το κοινωνικό σύνολο.

B1. Οι κοινές εμπειρίες και τα βιώματα συνέχουν τα μέλη μιας ομάδας, μετατρέποντας την ομάδα σε κοινότητα. Η κοινή εμπειρία απορρέει από την κοινή γνώση και τα δεδομένα της ζωής, τόσο τα σύγχρονα όσο και του παρελθόντος και επιβάλλει τη συμμετοχή στις ανάγκες, στα προβλήματα, στις χαρές και στις λύπες την κοινότητας. Με αυτόν τον τρόπο διαμορφώνεται μια κοινή πορεία, χαράσσονται στόχοι, καλλιεργείται η συλλογικότητα, η αλληλεγγύη. Έτσι, ακόμα και οι αναπόφευκτες αποκλίσεις είναι αναγνωρίσιμες και λειτουργούν ως καταλύτης για να γεννιέται το νέο μέσα από τη διαπάλη με το παλιό.

B2. α) Η παράγραφος αναπτύσσεται με διαίρεση και παραδείγματα. Συγκεκριμένα, στη θεματική πρόταση αναφέρεται πως ο «εκδημοκρατισμός της γνώσης» έρχεται αντιμέτωπος με «τρεις γκρίνιες». Ως διαιρετά έννοια ορίζεται η γκρίνια ενώ μέλη της διαίρεσης θεωρούμε τα τρία είδη «γκρίνιας» που αναφέρονται στη συνέχεια: «Η μία είναι η άρνηση της τεχνολογίας, εξαιτίας των πιθανών κινδύνων...», «Η δεύτερη γκρίνια έχει να κάνει με τα παιδάκια της Αφρικής...», «Η τρίτη γκρίνια».

Όσον αφορά στην ανάπτυξη με παραδείγματα ενδεικτικά μπορούμε να αναφέρουμε την αναφορά στον Πωλ Βιρίλιο, στην άποψη που αντλείται από την κοινωνική εμπειρία σχετικά με τα «παιδάκια της Αφρικής» και τέλος στην έκδοση της πρώτης Βίβλου από τον Γουτεμβέργιο.

β) ΔΟΜΗ ΠΑΡΑΓΡΑΦΟΥ

Η θεματική πρόταση της παραγράφου βρίσκεται στο χωρίο: «Σ' αυτόν τον υπαρκτό εκδημοκρατισμό... τρεις γκρίνιες» που ο συγγραφέας παρουσιάζει τη θέση του. Οι λεπτομέρειες – σχόλια βρίσκονται στο χωρίο: «Η μία είναι η άρνηση της τεχνολογίας... χάσμα του δυτικού κόσμου με την Αφρική» που ο συγγραφέας αναπτύσσει τη θέση του για την αμφιβολία ορισμένων σχετικά με την ανάπτυξη της τεχνολογίας. Τέλος, κατακλείδα σε αυτήν την παράγραφο δεν εντοπίζεται.

B3. α) 1. Τίτλος βιβλίου, 2. Μεταφορά μέσω ευθύ λόγου άποψης που γνωρίζει ευρεία αποδοχή, 3. Ειδική ορολογία

β) Υπάρχουν αρκετές ακόμα εκφράσεις στο κείμενο με μεταφορικό λόγο, ενδεικτικά αναφέρουμε τα παρακάτω:

Πληροφορική βόμβα, Ψηφιακό χάσμα, Τυπογραφικό χάσμα, Ισοπεδώνουν παλιές ιεραρχίες, Πληροφοριακό άγχος

B4. α) ΣΥΝΩΝΥΜΑ

Πιθανών: ενδεχόμενων, δυνητικών
Ξεχνάς: παραλείπεις, αδιαφορείς
Κατακερματισμό: διάσπαση, κατάτμηση
Μετατρέπεται: μεταβάλλεται, γίνεται
Διασπείρει: σκορπίζει, διαχέει

β) ΑΝΤΩΝΥΜΑ

Υπαρκτό: ανύπαρκτο

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1
Ζωγράφου, ☎ 210 74 88 030
2. ☒ Φανερωμένης 13
Χολαργός, ☎ 210 65 36 551
www.en-dynamei.gr

Άρνηση: κατάφαση, επιβεβαίωση
Σίγουρος: αμφίβολος, αβέβαιος
Προσβάσιμο: απρόσιτο
Λογικό: παράλογο

Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ: Ομιλία σε ημερίδα του σχολείου

Α' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ - ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΗ ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

➤ Η νέα τεχνολογία κάνει δυνατή τη συγκέντρωση, την καταγραφή, την επεξεργασία και την οργάνωση πληροφοριών, γνώσεων, δεδομένων κτλ. και τη συνακόλουθη δημιουργία τεράστιων αρχείων. Ο χρήστης του διαδικτύου μπορεί να συνδεθεί με ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες, βιβλιοπωλεία, να μελετήσει βάσεις δεδομένων και να επικοινωνήσει με επιστήμονες από όλο τον κόσμο. Έτσι, το γνωστικό πεδίο του ανθρώπου διευρύνεται, οι ορίζοντές του πλαταιίνουν και η μόρφωσή του γιγαντώνεται. Απολαμβάνει το δικαίωμα στη γνώση, αφού αυτή κυκλοφορεί ελεύθερα και χωρίς στεγανά, επιτρέποντας η κοινωνία της πληροφορίας να αποτελεί και κοινωνία της εκδημοκρατικοποίησης της γνώσης.

➤ Η ηλεκτρονική τεχνολογία, ως νέα μορφή τεχνολογικής εξέλιξης, πραγματώνει μέσω του διαδικτύου τις απαιτήσεις της παγκοσμιοποιημένης πραγματικότητας. Ο χρήστης του διαδικτύου ουσιαστικά υλοποιεί και βιώνει τη νέα παγκοσμιοποιημένη πραγματικότητα, εφ' όσον με τη χρήση του καθίσταται ενήμερος και μέτοχος των κοινωνικοπολιτικών εξελίξεων. Ταυτόχρονα, ο χρήστης του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και των λοιπών υπηρεσιών του διαδικτύου διευρύνει τους πνευματικούς του ορίζοντες, εγείρει την κριτική του οξύτητα και αποκτά επιλεκτική γνώση και κρίση σχετικά με όσο λαμβάνουν χώρα στα πλαίσια της διεθνούς κοινότητας. Όντας, λοιπόν, μέτοχος του διεθνούς γίγνεσθαι, καθίσταται άνθρωπος με καθολική ενημέρωση και γι' αυτό με ποιοτικότερη σκέψη.

➤ Η ελεύθερη κυκλοφορία γνώσεων, ιδεών, πληροφοριών στο διαδίκτυο επιτρέπει την ανοιχτή επικοινωνία μεταξύ των χρηστών, την περιήγησή τους σε ποικίλου περιεχομένου ιστοσελίδες και άρα την πρόσβαση σε υλικό το οποίο αντανακλά κάθε φορά και την κουλτούρα των αντίστοιχων δημιουργών τους. Έτσι, μέσω της αλληλογνωριμίας μεταξύ των λαών, της ανταλλαγής πολιτιστικών στοιχείων, του εμπλουτισμού και της επίδρασης που ασκούν ο ένας στον άλλον πραγματοποιείται η πολιτιστική παγκοσμιοποίηση και η γόνιμη ανάπτυξη των πολιτισμών, που βγαίνουν επιτέλους από τα στενά όρια του δικού τους χώρου και γνωρίζουν, υιοθετούν, προσαρμόζουν γόνιμα και δημιουργικά στην κουλτούρα τους ξένες επιδράσεις.

➤ Η χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, όπως και η δυνατότητα πρόσβασης σε συζητήσεις ποικίλου περιεχομένου καταρρίπτει το φράγμα της απόστασης και προσφέρει νέους τρόπους έκφρασης της κοινωνικότητας του ανθρώπου. Έτσι, διευρύνει το πεδίο της επικοινωνίας του, εξοικειώνεται με το διαφορετικό και βγαίνει από τη λογική του εθνοκεντρισμού, του ρατσισμού και του φανατισμού.

➤ Στα πλαίσια της τεχνοκρατικής φύσης της εποχής η νέα μορφή ηλεκτρονικής τεχνολογίας αποτελεί εναλλακτική μορφή ψυχαγωγίας για τον άνθρωπο – χρήστη. Με τη χρήση του διαδικτύου επιτυγχάνεται η επαφή του ατόμου με προϊόντα μαζικής κουλτούρας (κινηματογράφος, μουσική κτλ.), παράλληλα με το όφελος που προκύπτει από την πολιτιστική επαφή με τα αγαθά αυτά. Το διαδίκτυο, ως ψυχαγωγικό μέσο, πέρα από την καθημερινή και δίχως φραγμούς δυνατότητα επικοινωνίας που επιτρέπει στους νέους, συμβάλλει στη διασκέδαση αυτών, εφ' όσον επιτρέπει την ενασχόληση με νέες μορφές τέχνης και άλλες δραστηριότητες. Αν σε όλα αυτά προστεθεί και το ιδιαίτερα χαμηλό κόστος της ηλεκτρονικής ψυχαγωγίας, ερμηνεύεται η μαζική και συνεχώς αυξανόμενη χρήση του.

➤ Οι υπολογιστές και το διαδίκτυο επιφέρουν ραγδαίες ανακατατάξεις και στο εργασιακό πεδίο. Καινούργιες μορφές εργασιακής δραστηριότητας, όπως η τηλεργασία, επιτρέπουν όχι μόνο την εργασία που δεν επιβάλλει τη φυσική παρουσία του ανθρώπου στον αντίστοιχο χώρο, αλλά και την απασχόληση ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων από το σπίτι, όπως η μητέρα, οι νέοι, οι άνθρωποι με κινητικά προβλήματα κτλ. Επίσης αναπτύσσονται νέες μορφές επιχειρηματικότητας, καθώς απλοποιούνται οι διαδικασίες σύστασης εταιρειών, οι εργαζόμενοι αποδεσμεύονται από τον έλεγχο των εργοδοτών, διακινούν ιδέες, προϊόντα και υπηρεσίες αυτονομημένοι ή σε συνεργασία με άλλους.

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1
Ζωγράφου, ☎ 210 74 88 030
2. ☒ Φανερωμένης 13
Χολαργός, ☎ 210 65 36 551
www.en-dynamei.gr

➤ Στις σύγχρονες παγκοσμιοποιημένες κοινωνίες πραγμάτωνονται μέσω του διαδικτύου οι επιταγές της παγκοσμιοποιημένης αγοράς. Είναι πλέον κοινότοπο να επισημάνουμε το γεγονός ότι μεγάλο μέρος των εμπορικών συναλλαγών πραγματοποιείται μέσω του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και των ιστότοπων εμπορίας και διαφήμισης προϊόντων. Επίσης, στο διαδίκτυο αποδίδονται ειδήσεις και σχόλια σχετικά με τις κινήσεις της χρηματιστηριακής αγοράς, καθώς και τις γενικότερες εξελίξεις στα πλαίσια της διεθνοποιημένης οικονομίας και αγοράς, του οικουμενικού εμπορικού επεκτατισμού και της διακίνησης του κεφαλαίου. Στα χέρια των χρηστών του, λοιπόν, το διαδίκτυο λειτουργεί ως εγχειρίδιο μελέτης και ενημέρωσης γύρω από το παγκόσμιο οικονομικό γίγνεσθαι.

Β' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ - ΤΡΟΠΟΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ ΣΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

- Η αξιοποίηση της νέας τεχνολογίας από τα εκπαιδευτικά συστήματα υπόσχεται την εξασφάλιση της πρόσβασης του εκπαιδευτικού και του μαθητή σε όλο το εύρος ενός γνωστικού πεδίου και την εξοικείωση με τις εξελίξεις σε κάθε επιστημονικό κλάδο. Με τον τρόπο αυτό, πραγματοποιείται και το αίτημα για άμεση διασύνδεση της επιστήμης με την εκπαίδευση, ώστε οι γνώσεις να πηγάζουν από την πρώτη και να διοχετεύονται στη δεύτερη, καθιστώντας τη γνώση σύγχρονη, χρήσιμη και όχι ξεπερασμένη και αναχρονιστική. Άλλωστε, το σχολείο προετοιμάζει και για την επαγγελματική αποκατάσταση το νέο, επομένως αυτός θα πρέπει να είναι ενήμερος και εναρμονισμένος με τις απαιτήσεις και τα δεδομένα της εποχής, για να την υπηρετήσει.
- Το διαδίκτυο επιτρέπει στο μαθητή να έρθει σ' επαφή με ένα τεράστιο όγκο γνώσεων. Μπορεί να παρακολουθεί τις εξελίξεις των γεγονότων, να ακούει απόψεις διαφορετικές ή αντικρουόμενες, να αναζητά πληροφορίες για κάθε τομέα του επιστητού, συμπληρώνοντας τις γνώσεις που αποκομίζει από το σχολείο και το δάσκαλο. Έτσι, διευρύνονται οι πνευματικοί του ορίζοντες και κινητοποιείται ο προβληματισμός του, η ενημέρωση είναι πολύπλευρη και ο ίδιος ο μαθητής αυτενεργεί αναζητώντας τις πληροφορίες.
- Η εισαγωγή των υπολογιστών στην εκπαίδευση εξασφαλίζει προγράμματα διδασκαλίας που ενθαρρύνουν την αυτενέργεια του μαθητή, η οποία επεκτείνεται και στον τρόπο χρήσης της αμφίδρομης επικοινωνίας του διαδικτύου. Πλέον ο μαθητής δεν είναι μόνο δέκτης, λειτουργεί και ως πομπός. Εκφράζει την άποψή του πάνω σε φλέγοντα ζητήματα και συμμετέχει στις εξελίξεις, υποστηρίζοντας ανθρωπιστικούς στόχους που υπηρετούνται μέσω του διαδικτύου. Μ' αυτόν τον τρόπο ο μαθητής αισθάνεται ελεύθερος να εκφραστεί, κοινωνικοποιείται, αισθάνεται υπεύθυνος, ενώ κατανοεί και εκμεταλλεύεται τις δυνατότητες που του δίνει η εποχή του.
- Ακόμα, οξύνεται η κριτική του ικανότητα, γιατί ο ίδιος αξιολογεί τις πληροφορίες που λαμβάνει. Ο ίδιος πρέπει να διακρίνει την αλήθεια από το ψέμα, το ουσιώδες από το επουσιώδες. Συχνά οι πληροφορίες του διαδικτύου έχουν έλλειμμα αξιοπιστίας, άρα η ευθύνη αξιολόγησης βαρύνει το δέκτη. Εδώ αναδεικνύεται και ο νέος ρόλος του δασκάλου, που πλέον δεν περιορίζεται μόνο στη μετάδοση των γνώσεων, αλλά προάγεται σε επόπτη και καθοδηγητή της εκπαιδευτικής διαδικασίας, ενώ παράλληλα οφείλει να διαμορφώσει εκείνα τα κριτήρια αξιολόγησης που θα επιτρέψουν στο μαθητή να κάνει εποικοδομητική χρήση του διαδικτύου.
- Η εισαγωγή της τεχνολογίας και η χρήση του διαδικτύου ανανεώνει τη διδασκαλία, το μάθημα. Περιορίζεται η στείρα αφήγηση του δασκάλου, ο μαθητής συμμετέχει, αναζητά πληροφορίες, τις διασταυρώνει, υπάρχει η δυνατότητα οι αναφορές του δασκάλου να συνοδεύονται από εικόνες ή συμπληρωματικές αναφορές. Η ενεργός συμμετοχή του μαθητή ανανεώνει το ενδιαφέρον του, βρίσκεται εκ νέου στο κέντρο της μαθησιακής διαδικασίας, την οποία και συνδιαμορφώνει.
- Βασικός στόχος της εκπαίδευσης είναι η ανάδειξη και η εμπέδωση της αξίας της συνεργασίας. Οι μαθητές αναλαμβάνουν ομαδικές εργασίες, επιμερίζουν τις ευθύνες τους και εξαρτώνται άμεσα ο ένας από τον άλλο. Κατανοούν την αξία του διπλανού, εφόσον το τελικό αποτέλεσμα εξαρτάται και από την προσπάθεια του συμμαθητή. Η συνεργατική μάθηση δεν ήταν δυνατή μέχρι τώρα, γιατί στο παραδοσιακό σχολείο ο μαθητής προσπαθούσε μόνος του. Τώρα με τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και το διαδίκτυο κάθε μαθητής βοηθά το συμμαθητή, γιατί η φύση του μέσου το επιτρέπει.
- Οι μαθητές μπορούν να επικοινωνούν και να συνεργάζονται με μαθητές από άλλα σχολεία που βρίσκονται σε μεγάλη απόσταση ή ακόμα και σε διαφορετικό κράτος. Αυτή η άμεση επαφή επιτρέπει την ανταλλαγή απόψεων και την εξοικείωση με τη διαφορετική κουλτούρα των άλλων μαθητών. Έτσι, πλαταίνει τους ορίζοντές του, αναπτύσσει μια πιο σφαιρική αντίληψη για τον κόσμο, τις παραδόσεις, τα πολιτιστικά αγαθά και μεταμορφώνεται σε πολίτη του κόσμου, μακριά από προκαταλήψεις, εθνικιστικές αντιλήψεις και ξενοφοβικές συμπεριφορές. Η επικοινωνία επίσης είναι άμεση, χωρίς την παρεμβολή στερεοτύπων, ο μαθητής αντιμετωπίζει τη διαφορετική «αλήθεια» του συμμαθητή του και κατανοεί ότι τελικά η αλήθεια είναι πολλαπλή, εξοικειώνεται με τη διαφορετική οπτική και καλλιεργείται μέσα του η ανεκτική νοοτροπία.

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1
Ζωγράφου , ☎ 210 74 88 030
2. ☒ Φανερωμένης 13
Χολαργός , ☎ 210 65 36 551
www.en-dynamei.gr

➤ Τέλος, η τεχνολογία και η χρήση του υπολογιστή και του διαδικτύου επηρεάζουν άμεσα τη ζωή και το μέλλον του ανθρώπου. Θεωρούνται αναγκαίο εφόδιο για την επαγγελματική αποκατάσταση και την κοινωνικοποίηση. Για να μη δημιουργηθούν κοινωνικά χάσματα που θα οφείλονται στην έλλειψη γνώσης και εξοικείωσης με τον υπολογιστή, πρέπει η μέση εκπαίδευση να εξοικειώσει όλους τους μαθητές με τη χρήση του. Γιατί ο λειτουργικά αναλφάβητος του μέλλοντος θα είναι όποιος αδυνατεί να χρησιμοποιήσει υπολογιστή, εφόσον δε θα έχει πρόσβαση στην πληροφορία.